

CENA lista: U preplati za Hvaru god. K 24...

Vlasnik i izdavač dr. Lovre SCALIER, odvojnički, Pula...

Izlazi svaki dan u 3 sati jutro.

U Pull. ponedjeljak 18. novembra 1918.

Broj 1207.

Četvrtak IV.

Objava.

U službenom protokolu, što se izdao u pogledu na uređenje ovdešnjih prilika na admiralskoj konferenciji, nalazi se kao točka 4. sledeća odredba:

Svi vojnici kopnene i pomorske vojske Jugoslavije moraju se do 20. t. m. vratiti kućama. Ostade samo Istrani. Svi moraju predati oružje talijanskoj komandi, koja će ga preuzeti u ime saveznika i Udruženih Država.

K toj točki pripomenuo je zapovednik jugoslavenske mornarice kontreadmiral Koch i postigao odobrenje čitavog admiralskog veća: U mestu neće moći da ostanu samo oni, koji su Istrani, već svi oni, koji su već pre rata bili nastanjeni u timi krajevima.

Zapovedništvo jugoslavenske mornarice.

Objava.

Svi gaziste, sa ili bez činovnog razreda, koji su kod bivše ratne mornarice bili u službi i koji su uložili već svoju molbu za umirovljenje, te ne žele više stupiti u vojničku službu, biće smatrani građanskim osobama.

Zapovedništvo jugoslavenske mornarice.

Objava.

Preuzimanje službe kod alijiranih vlasti i kod američkih Udruženih Država ne isključuje ni na koji način kasnije uslužbenje u jugoslavensku mornaricu.

Jugoslavenski pripadnici austro-ugarske mornarice, koji ne nameravaju dalje sklopiti svoju sudbinu sa sudbinom jugoslavenske mornarice, biće navedeni na uredi za usmeny pomorska akademija, Reka. (Fregatni kapitan Dworski.) Daljna će objašnjenja slediti.

Zapovedništvo jugoslavenske mornarice.

Budimo mirni i trezni.

Svaki dan opetujemo jednu jedinu reč, a to je mir, mir u svaku cenu. Samovoljnim bi činom samo pogoršali naš položaj. Desi li se nešto, što nas izazivlje, što je očividno upereno proti interesima našega naroda, javiće se Narodnom Veću u Zagrebu, a ovo će poduzeti shodne diplomatske korake. Danas možemo već javiti našem narodu, da je Srbija potpunoma shvatila ozbiljnost položaja, u kojemu se nalazimo i da će srpski ministar predsednik, stari veštak u diplomatskim poslovima, najbolje znati, kako bi se stvar izvela na kraj.

Nije doduše neznatna stvar, da su nam oteli sve naše javne škole, koje smo legalnim putem i dugim bojem tečajem rata izvojskali, da nemamo danas javne zgrade na raspolaganje i da je preko 1000 naše dece bez poduke, te da se našim privatnim sredstvima moramo za tu decu brinuti. Ali podneli smo tečajem desetogodišta još težih neprilika, pa i ova će nevolja biti prolazna kao i sve ostale. Nemojmo zaboraviti, da je u tom ratu uvek konačno pobedila pravedna stvar.

Ko bi bio ikada pomislio, da će se ponosna nemačka zgrada tako jedno srušiti, ona ista slavna i sjajna nemačka sila, koja je držala zaposednute čitavu Belgiju, čitavu Srbiju, velike delove Francuske, Rusije i Rumunjske, i da će jednog morati sramotno da kapituliraju, i da bezuslovno prihvati sve diktate antantnog primirja.

Svako se nasilje osvetilo u tom ratu, a nema sile na svetu, koja bi izbavila države, vladare i ljude, koji su se zavedeni strašću, dali na nezakonite čine. To vredi takodjer za naš narod. I on se mora strogo da drži zakona i da usčuva mir. Bio je miran, kad su njegovu decu strpali u barake, mora i danas svom narodu da prištedi bedu i jad svojim zaptom i svojim mirom.

Iz „Narodnog Veća“.

Stranka prava sa B. i H. prihvata bezuvjetno program N. V.

Narodnom Vijeću:

Obzirom na usmeno saopćenje gosp. dr. Jozef Sunarića prema komjenu N. V. sebi bilo zadovoljno s našom izjavom iz razloga, jer i ona ne sadržava potrebita jasnoće izjavljuje urednički odbor stranke prava za B. i H. u nadopunjenju svoje izjave od 25. listopada 1918. sljedeće:

1. Stranka prava za B. i H. prihvaća bezuslovno program i zaključak stvoren po N. V. u Zagrebu 29. listopada 1918. u cijelosti bez pridržaja.

2. Stranka prava za B. i H. prihvaća u cijelosti pravilnik N. V. stvoren istoga dana u Zagrebu kao obvezatani za sve članove stranke.

Ujedno izjavljuje stranka prava, da je poduzela korake, da „Hrvatski Dnevnik“ u skladu sa izjavom stranke, u ovim velikim momentima udesi svoje držanje, te preuzimlje odgovornost za pisanje istoga.

Sarajevo, dne 31. listopada 1918.

† Josip, nadbiskup; Dr. Ivan Sarić, p. biskup; Vancas; Dr. Paušić; Dr. Pavičić; Dr. Spahić; Franjo Bahorić; Ivan Franchini.

Poslanica N. V. o dočeku naših savezničkih četa.

Srbijanski vojnici, koji dolaze medju nas na ratnim su poljanama tko 5, a tko i više godina neprestano i bez izmjene. Ina ih ranjenih, izmučenih, ostarjelih i očajjenih. Pa ne ostaju ni sada kod svojih — od neprijatelja — opustošenih i popaljenih domova, nego dodješe medju nas, da nam pomognu otisnuti neprijatelja, koji s ratišta bježi i hoće na povratku, da uništi i naš sela, gradove, mostove i željeznice, kao što je sve učinio i u Srbiji.

Francuski vojnici, koji dolaze medju nas, jedinci su očajjenih majka i otaca, čeka ih u Francuskoj bogat dom i velik posao. I njih ima ranjenih i bez hrane ostavilih, pa je i pleme i ime ostalo samo na jednom. Ni oni ne odoše kućama, nego ih eto medju nas, da nam pomognu srediti kuću, umiriti nemirne, pomiriti zavadjene, prepriječili mržnju i osvetu i ujediniti cio narod oko vlastite njegove sreće i slobode, oko teških briga i oko sretnih dana u životu, što nas čeka.

Englezi i Američani, koji dolaze medju nas, nose nam poruku Wilsonovu, koji bi htio, da se s Madžarima i s Nijemcima razidjemo u miru i bez krvi, jer je zla i krvi već dosad i previši bilo.

Talijani, koji zadješe u naše krajeve, hoće da budu, da budemo sami sebi gospodari, jesmo li spomjeli otkoristili se svojim morem i svojim zemljama, svojim poljima i livadama, pa ako smo nesložni, ako smo ljudi i svoje uništavamo, ako ne umijemo graditi, nego paliti i razarati, zatražit će od Amerike, od Engleza i Francuza, da vlast nad nama dade njima, Talijanama, dok ne dodjemo do pameti.

To bi se moglo i da dogodi! — Jer Wilson i cijeli svijet hoće mir, slobodu, pravu, red, porijek, i što bržu pomoć, za sve one, koji postradaše u ratu, i popravak svega, što je uništeno, jer i njim to treba poradi njih samih. Ne čemo li mi da budemo jaki i zadovoljni; oni će naći drugoga, koji će to htjeti. A zbude li se to, propadne li naša sreća i sloboda, do koje nam pomogloše toliki plemeniti narodi, vođeni mislima slobode i pravde, a za vođu naše i njihove prolivene krvi, — zbude li se taj uzas, pa nas vojske naših zaštitnika kod kuće nadju nesložne i njihovim naklanama ne prijateljske, kao što su nas naše na svakoj bojni poljani medju najvećim njihovim i svojim neprijateljima, — recite — kuda će se i medju koga povratiti naši sinovi i naša braća iz Amerike, koji dolaze medju nas u južnoslavenskoj jezgiji. Neće li nas prokleti ovim krvi i mukama, što su ih podnijeli boreći se za našu slobodu! Da se to ne dogodi, potrebito je, da dočekamo srbijanske i južnoslavenske legije kao svoju braću i sinove. — Američane i Engleze i Francuze kao dobroćinice, a Talijane kao što mora svoje goste da dočeka zrio narod, dostojan njihova bratstva i dostojan slobode. Tako bi barem sad, u zadnjem času, oslobodili se od stogodišnjega našega tlačitelja i neprijatelja — Nijemca i Madžara — koji nas je učio samo da se mirzimo i progonimo, a da se borimo i radimo za njili.

Budimo mirni i složni, pa dokažimo svijetu, da smo prestali biti robovi, da smo postali razumni i slobode dostojni ljudi!

U Zagrebu, dne 9. studenoga 1918.

Za Narodno Vijeće SHS.

Svetozar Pribičević v. r. — Dr. Ante Pavelić v. r. — Prof. dr. Jure Turić v. r., povjerenik za narodnu štampu.

Talijani u Istri.

Trst, 16. novembra. „Edinost“ javlja iz Podgrada od 14. novembra: Danas je ovamo stigla talijanska posadka. Zapovednik došao je u urad te preuzeo kontrolu. Upravu vode naši činovnici. Talijani su odmah odredili, neka se razoruža Narodna straža i financij i neka se oružje preda Talijancima. Zabránjene su sve manifestacije. (Ostatak je brzojavke zaptjen.)

Trst, 16. novembra. „Edinost“ javlja iz Opatije od 14. novembra: Talijanski je zapovednik jutros zatražio od dr. Cukera, neka bezodvjetno zabrani širenje sušakih „Primorskih Novina“ u opa-

tijsko-vojničanskom kotaru. Protiv toga je dr. Cuker odlučno prosvjedovao. Zapovednik francuske torij piljarke na Reči bio je već obavješten o svim događajima u Opatiji.

Talijani u Dalmaciji.

Split, 13. novembra. Talijani su na otoku Hvaru zaposeli mesta Hvar i Starigrad. S pukom nastupaju bezobzirno. Sve su se hrvatske zastave moralno odstraniti a proglas na puk izdat su u samo talijanskom jeziku. — U Boki kotorskoj iskrcala se dva bataljuna talijanske vojske. Za sada su usidrene u luci osim talijanske krstarice još jedna francuska i engleska krstarica. Bile su iskrcane takodjer francuske i engleske čete. — U Zadru manifestuje pučanstvo protiv Talijanima. Brodovi plove iz tuge pod francuskom zastavom.

Srbi u Zagrebu i na Reči.

Zagreb, 14. novembra. Danas prepođne u 10 sati stigao je u Zagreb prvi transport srpskih četa sa fronte. Transport broji hiljadu momaka te stoji pod zapovedništvom majora Maksimovića. Ovaj će bataljun krenuti na Reku. (Ovdje je medjutim već stigao O. u.) Reka će tvoriti aprovizacijsku bazu mesto Soluna. Srpski su vojnici bili na kolodvoru svečano primljeni. Kolodvor i okolice kolodvora bile su napunjene lisucglavom množicom, koji su oduševljeno klicali Srbima. U ime Narodnoga je Veća pozdravio Srbe podpredsednik Narodnoga Veća Svetozar Pribičević. Odgovorio je major Maksimović. Dame su obasule časnike cvećem. Major Maksimović zaputio se za tim u pratnji nekoliko časnika i gospode Narodnoga Veća, da pregledaju grad. Po jednosatnom odmoru otputovali su Srbi na Reku.

Reka, 15. novembra. Jučer u večer stigao je ovamo odred srpske vojske pod zapovedništvom majora Maksimovića te bio oduševljeno primljen. Nepregledna množica je pučanstva dočekala braću na kolodvoru te dala oduka svom ishićenju oduševljenim klicanjem junacima triju ratova. Major je stajao pod zaštitom zapovedništva grada. Reka stigle vesti, da će se na Reči iskrcati više srpskih divizija, koje će operirati na slovenskom ozemlju. Operaciona će baza ovih četa biti Reka. Od ovduda odaslaće se srpske čete u Zagreb i u Ljubljanu. Po najnovijim će vestima stići na Reku četiri srpskih divizija.

Češkoslovačke republike.

Prag, 14. Buduća češkoslovačka će vlada biti sastavljena kako se čuje, na sjedeći način: Ministar predsednik dr. Karel Kramarž, ministar vanjskih posala dr. Beneš, ministar rata Vaclav Klofač, ministar za unutarne poslove dr. Zahradnik, ministar za poštu Jirži Stržiberny, ministar za narodno zdravlje Sraba, ministar za pravosudje dr. Soukup, ministar za nastavu Habermann, ministar za polodelstvo Praček, državnim tajnikom biće imenovan prof. dr. Dtrina, predsednikom bivši narodni zastupnik Tomašek.

Prag, 14. Jučer se vršila zadnja sednica Narodnoga Vyboru, koji je pročitao čitav niz referata a za tim zaključio svoj rad. Sutra, u petak, održavaće se sednica narodne skupštine, koja broji 228 članova. Na tom će se sastanku proklamirati republika. Češki zastupnici Narodne skupštine dobivaće dijete i to od mesečnih 1000 kruna oni, koji stalno borave u Pragu i od 1300 oni iz pokrajine.

Praga, 14. U Skalicama u Ugarskoj osnovao se slovački biro i list „Sloboda“, koji će biti glasilo slovačke vlade.

Beč, 14. Češki poslanik u Beču zaprisegao je jučer vojničku misiju, koja se ustanovila kod češkog poslanništva. Tom je prilikom izrekao govor u kojem je istaknuo velike razlike, koje postoje izmedju vojničkih uređaja bivše austro-ugarske monarhije i sadašnje češkoslovačke države.

Češka Milda.

Učerejši večernja sednice. Včera o 3. hod. odpoč. konala se sednice na prostranstvu u lodi „Adrie“, kde promluvi Ing. Sokol a setnik Svatoček shromážděným a vyličili jim slyešjší situaci, hlavně co se transportu Čechoslovaků týče. Die usnešeni rady Čtyřdohody v Pulji, má čechoslovenské vojsko až do 20. t. m. Pulji opustiti. Při odchodu a cestou nemají býti zbraně osobně nošeny. Zbraně jednotlivých oddílů se musí tedy dopravititi na nádraží zvlášť a budou při transportu ve zvláštních vozech uloženy. Je dobře, sbírku

zbran jednolitých oddílů modrých zaopatřili (bedny, pytle) a dobře označili. Schůze byla skončena všeobecným slíbením, že kázeň a pořádek se zachová. Po schůzi byl první setměl námořního vojska československého, po krátkém proslovu velitele Sládečka, předán prapor. Po několika provedených cvičeních odešla setnina za zvuku hudby na „Adrii“.

Další naše transporty. Zítra 18. listopadu: Vlak č. 5 odpoledne 4:50 hod. a vlak č. 6 v 7 hod. večer. Vlak č. 7 jede 19. listopadu ve 3 hod. odpo. Na toho, kdo se k tomuto vlaku nepřihlásí, nebude vzat žádný ohled a české komitee nebude se moci více o něj starati.

Osoby, které zanechávají v Pulji movitý majetek, vyplňte a odevzdejte následovně uvedenou přihlášku v poradní kanceláři (hotel „Central“). Uraduje se od 9 do 11 dop. a od 2 do 5 hod. odpo. — Přihláška: 1. Adresa majitele, (ulice, číslo domu, patro, čtvere). 2. Jméno a bydliště osoby, již byl majetek svěřen k doзору neb opatrování. 3. Seznam majetku (celkové údaje, počet místnosti, člen, skříní atd.). 4. Zveřejnění odevzdání klíčů, opatřených přesnými údaji. 5. Adresa nového bydliště majitele a ještě druhé osoby, jež by měla být případně o majetku vyrozuměna. — Veškeré informace týkající se všeho majetku zodpoví: Nadporučík Vladimír Holmhacker, Hotel Central, Ing. Jos. Hruška, Via Monte Rizzi č. 7 I. posch., Ing. Karel Ješina, Via Urs de Margina, č. 55. Tyto adresy si každý dobře zapiš a uschovej!

Admiral Cagni vydal včera vyhlášku, kterou k upokojení našich lidí v překladu uveřejňujeme:

Velitelství námořní pevnosti Pulje. My rytíř Humbert Cagni, viceadmiral, vrchní velitel námořní pevnosti Pulje, z moci nám uložené a vzhledem k článku 251 vojenského trestního zákona, nařizujeme:

Čl. 1. Každý, kdo podle popisných obecních záznamů nemel před vypovězením evropské války trvalý pobyt, nebo sídlo v pevnosti Pulji, musí během pěti dní od vyvěšení tohoto nařízení vzdáti se z území pevnosti. Vyjmuti jsou pouze ti, jež mají od příslušných v článku čtvrtém uvedených úřadů dovolení k setrvání. Ti, kteří přestoupí toto nařízení, budou trestáni vojenským vězením od 1 do 5 let a pokutou od 1000 do 5000 lir.

Čl. 2. Vyjmuti jsou: a) osoby náležející v o j s k ů m o h o d y, států severoamerických nebo jejich doprovodu. b) osoby veřejných úřadů civilních, jež jsou ustanoveny italským velitelem dotčeného obsazeného nebo nejbližšího obvodu.

Čl. 3. Občané německé národnosti, kteří zastávali službu pod jakýmkoliv titulem ve vojsku německém a nebo byli v jeho doprovodu, musí býti poslušni rozkazu článku 1., také tehdy, jestliže měli sídlo v území pevnosti před vypovězením války a nebo zastávali služby veřejné.

Čl. 4. Dovolení dle článku prvního má trvání omezené a nebo se může vztahovat pouze k určitému území.

Oprávnění jsou k setrvání: a) přednostá úřadů dopravních pro obvod obce Puljské (uvnitř drátěných hranic), b) italská velení ostatních obsazených obcí námořní pevnosti.

Čl. 5. Každý, kdo použije nesprávných údajů a nebo použije padělaných dokumentů a nebo si přivlastní jinou národnost, bude trestán pokutou od 4000 do 10000 lir a vězením od 3 do 10 let.

Čl. 6. Přestupky uvedeného nařízení podléhají válečnému soudu.

Pola, 15. listopadu 1918. Viceadmiral a vrchní velitel U. Cagni.

Domaće vesti.

Upisivanje u naše škole obavlja se u školama na Velom Vrhu, u ulici Šijana (kuća Turak), u „Narodnom Domu“ I. kat, u ulici Besenghi i u ulici Verudela, svaki dan od 9—12 sati pre podne. Otvorenje će se škola naknadno javiti, čim budu prostorije uredjene. Roditelji na posao, i učinite Vašu roditeljsku dužnost.

Roditelji! Ako je bilo javljeno, otvorile se po novoj naredbi samo one škole, koje su opstojale pre rata, po tome biće otvorene ove (8 zasebne) škole: Na Velom Vrhu, u ulici Šijana (kuća Turak), u ulici Besenghi, u ulici Verudela, kod milosrdnih ss. Sv. Križa u Šišanskoj ulici, te u „Narodnom Domu“ prvi kat, a ne ona u ulici Kastropola, kao što je bilo javljeno. Pošto škola u ulici Čonide neće više obstojati, moraju roditelji ponovno zapisati svoju decu. Upisivanjem se mora odmah započeti škola. Upisivanje učinito zlo, ako bi svoju decu zapisao u tuđe škole, a ne u one, u kojim će učiti u svojem milom jeziku, bez kojeg danas sutra, neće moći ni živeti, ni opstojati. Roditelji! U težim časovima pokazali ste ljubav napram svojoj domovini, i znali ste hrabro nastupiti protiv svakog onoga, koji bi dirnuo u Vaše pravo, te se i danas morate pokazati svesni vremena, i dužnosti napram svojem jeziku.

Važno za one, koji žele stupiti u antantnu službu. Vrhovni zapovednik puljske tvrđave u Pulji poslao je admiralu Kochu, zapovedniku jugoslavenske mornarice, sledeći dopis: Zastupniku jugoslavena u Pulji, gospodinu admiralu Međodu Koch.

Saopćujem Vašem gospodstvu, da je ovo vrhovno zapovedništvo, kao zastupstvo mornarica Udruženih Država i država sporazuma pripravno, da prima u službu sve časnike, podčasnike i činovnike bivše austro-ugarske vlade talijanske, češko-slovačke jugoslavenske narodnosti, koji su služili na dan sklopljenja primirja (4. novembra 1918) i to uz sledeće uvete: 1. Funkcionari, koji bi želeli biti primljeni, uložice molbe preko jugoslovenakog admirala, po modalitetama, što su priložene, te će toj molbi dodati dokaze njihove narodnosti i njihove službe. Vaše gospodstvo prosiedovaće dokumente ovom vrhovnom zapovedniku, koji pridržaje pravo pregledavati molbe i odlučiti o definitivnom uslužbenju. Vaše je gospodstvo zamoleno, da doda svakoj molbi svoje mišljenje i da potvrdi, dati postoje uslovi u pogledu narodnosti i službe molitelja. 2. Time, što se funkcionare prima u službu, obvezuju se ovi, da će se držati uslova, navedenih u samoj molbi i sviju onih, koji sa općim odredbama bitu u buduće izdani od vrhovne komande, da se urede odnošaji javnog ureda. 3. Plaće, doznake i odtete biće isplaćene svim onima, koji će biti primljeni u službu, od 11. t. m. unapred i koji će u to doba služiti u pomorskoj tvrđavi Pula. Za one, koji sada ne vrše službu, isplaćivaće se plaća od dana, kad će biti primljeni u službu. 4. Upisivanja biće primljena sve do 25. t. m., a biće uvažene i kasnije molbe, koje će dovoljno obrazložiti zakonitije. 5. Činovnici, koji će tako biti primljeni, biće zavisni o vrhovnoj komandi te o časnicima vojaka ili armija država antante ili Udruženih americkih Država, koji će imati zadataču, da ih nadziru. 6. Vrhovni zapovednik može po svom mišljenju da menja službu, koja je bila funkcionaru poverena, kad je bio primljen u službu. 7. Time što je primljen u službu, nema funkcionar prava, da bude preuzet od talijanske uprave.

Prigodom predaje karata darovali su za „Narodno Veće“ po K 29— Dr. Dočkal, po K 12— Ivić, Begović; po 10— Ježabek; Plaćanja po K 9— Mihanović, Petričević; po K 8— Nekić, Kučera, Ita Rak, Kogoj; po K 6— Mrđen, po K 5— Anna Handler, Rudinjk, Bucalo, Ing. Hek; po K 4 Sandrić, Ing. Huback, Vralić, N. N.; po K 3— Vikonja, Skarlavaj, po 2— Rob, Svoboda, Kramerin, Pokanka, Lisićin, Pauletić, Sekula, Ferara, Flo; po K 1— Sbogar, Vanarek, Laiss, Ružička, Mol, Metoličko, Petrik, Fuchs, Kalus, Lazarić, Endrizzi, Kristov, Korenc, Mesner, Zotich, Suminić, Herl, Komar, Sant, Skerij, Sarac, Jedlička, Cvrk, Rubinek, Dolak, Kulet, Kašić, Robis, Barbalich.

Raspored parobrodarske pruge za osoblje i prtljagu. Pule-Brioni-Fažane. Odlazak iz Brioni u 8:00 sati pre podne. Dolazak u Fažanu u 8:30 Pula u 9:30 Odlazak iz Pule u 11:00 sati pre podne. Dolazak u Fažanu u 12:00 Brioni u 12:15

Moje susjedice. Napisao: Josip Kozarac. (Nastavak) Akoprem je jedna od njih niska, a druga visoka, jedna plavka, a druga crnokosa, ipak tako jedna drugo upotpunjuje, te bih skoro rekao, da su samo onda lijepe, kada su skupa. Jedna bez druge bila bi što i ptica bez jednog krila. Pa da vidite, da su njih dvije donekle zbilja samo jedno biće, moram vam reći, da ja nijesam zaljubljen ni u crnku, ni u plavku, nego u obadvije skupa; one su za mene nešto nerazdjeljivo, jedinstveno kao Canovina grupa! Nekat mi tu ljubav zamjeriti, kada budete čuli, da mi ima već tridesetsedam godina, da sam oženjen i da imam devetogodišnju ljepušnu kćerku. Ljubeci ja moje susjedice, nijesam ni za čas postao nevjeran svojoj supruzi, nijesam ni za trunak popustio u ljubavi napram svom tjetetu. Ja i sada uvidjam, kao nigda prvo, da mi je nužna kao ovaj zrak, bez kojega ne bih opstati mogao. Ona ne pita ni za moje godine, ni za moju obitelj, ona samo hoće da bude svagdje, da izvoštiti sebi prvenstvo, da izmam svacije priznanje za sve, što je lijepo na ovom svijetu. Kadgod ih vidim, moja duša svakiput prošapće stih onoga nebesčana, koji je dulje ljubio, nego možda ikoji čovjek na svijetu: „Ich liebe dich, mich reizt deine schöne Gestalt“. A da još bolje razumijete moju ljubav, moram vam reći, da ta ljubav ne poznaje ljubomoru; što više, kada vidim, kako ih oblijeću zaljubljeni Adonisi, tada se ja veselim tomu, kao i one same. To je ono divno, ono čisto čuvstvo, koje u svojoj uzvišenosti ne zna ni za boli, ni za zlobu, ni za uzdisanje, već se sunca na vječnoj ljepoti, želeći, da se cio svijet ugrije sa tom oživljujućem plamenom. Motreći, kako ih oblijeću mladi ljudi sa sabljom, bez sablje, sa činom i bez čina, vraća mi se moja mladost, kada sam i sam tako radio. I Bože moj!

čudne li protivštine u ljudskom životu i osjećanj! Dok ja kao dvadesetogodišnji mladić nijesam ništa držao ni do sebe, ni do svojih mladih godina, zato, što nijesam još „ništa“ bio, već puki djak, — sada se baš isto to meni ponavlja, ali obratno; ja naimo ne držim ništa do svojega čina, nego bih kud i kamo želio, da makar i ne bih bio još „ništa“, tek da mi je dvadeset godina! Negda sam za stalno držao, da moja djevojčica ne mari za moju mladost, nego da pita, što sam ja i što ću biti još, — a sada znam, da u šematizmu ljubav mladost stoji više i nad najvišim činovnim razredom. Zato, kadgod vidim zaljubljenog mladića, gdje no u četvrt sata po treć put prolazi ispod prozora mojih susjedica, da im makar samo siluetu, makar samo okrajak oprave ugleda, — ja mu zavidim; zavidim mu ono boštvo, što ga neprestano goni u njihovu blizinu, kao onu dnevnu mušicu, koja se za kratkoga svoga vijeka hoće da naužije suncanah traka. Kakova li je to slast, kakova li je to nadzemajska sila? Ja sam već toliko razmišljao o tomu, ja sam potanko analizirao svaku svoju ljubav počevši od one prve još djetinjske pa sve do današnje, ali još nikako toj čarobnoj božici u trag doći ne mogu. Samo to znam, da nie prali korak za korakom, sad bliže, sad dalje od mene: sad u ovom sad u onom obliku — ali kakova bila da bila, uvijek mi je dobro došla, uvijek mi je poželjena, uvijek nova, uvijek mi otvara i uznosi me u sferu ljepšega svijeta. Meni je pusto bez nje; meni se čini, da živim u tuzi; da kradem Bogu dane, ako ona nije u mojim grudima. Ona je meni kao djetetu zlatan novac, što ga nosi dan na dan u džepu i koji ga danomice draska i uljuljava u slatko maštanje; da može za to zlato kupiti cio svijet, kupiti, što god mu srce želi. Ja molim Boga, da čarobna ta božica nikad ne ostavi mojih grudi, već da i ti grubi na novi život nadahnjuje pepco moj. Od svijtu Adonisa mojih susjedica najviše mi se dišu susjedice mladić, koji ih je poput žednog komarca

svuđa pratio. Baš rad toga nijesam ja puno do njega držao, dočim su moje susjedice mislile, da je to najodaniji, najozbiljniji njihov štovatelj. Njima se je svidjalo njegovo preveć samoavijesno, da ne rečem, bezobrazno ponašanje, dočim sam ja dobro znao, da je prava ljubav puno plahija i skromnija. I obistinilo se ono, što sam ja nagovijestao; iznevjerio se i jednoj i drugoj. Onvaljda mi sam nije znao, u koju je zaljubljen, nego je izmjenice, sad ovoj, sad onoj marljivije udvarao. Jedamput je mislio, da je plavka u njega većma zaljubljena, drugi put opet da ga crnka obožava, — a kada se jedamput osvjedočio, da ni jedna, ni druga ne pogiba za njim onako, kako si je on utvarao i želio, — nestade ga od jedamput kao jastrijeba, kada se svoim silom uzilistuo za golubićom, ali ne pogodio oči. Njega je nestalo, ali zato od usta do usta zazujale njegove riječi: „da je šteta ono cipela, što ih je poderao u službi ljubavi“. Nesretnjak! mislio je tom „krilatom riječju“ osvetiti se svojim susjedama, a kad tamo, bačeni čičak naljepio se za njegove vlastite gaće. Jednoga dana najme stvorio se u njegovoj sobi par cipela, a na potplatama jedne cipele napisala plavka: „za vjernu odanost“, a na potplatama druge napisala crnka: „za odanu vjernost“. Sto mislite, da li se je lijepi Adonij bar pohvalio tim danajskim darom? Teško, jer akoprem ih nije nikada navukao, nikomu pokazao, ipak se je širom znao, da su obje cipele biće — na lijevu nogu. Sto velite na to, jesu li moje susjedice duhovitiije ili zlobnije? Mislite, kakogod hoćete, — ali ja sam uživao u njima, kad su mi privjedale, da su istom tri forinta platile za te cipele, a ona preosiala dva forinta da će morati istom isćenkati koje od roditelja, koje od onih tisuću vrpena, koptica i dugmeta; radi kojih toli zabrinuto moraju članomice običi sve dućane. Pa onda neka još netko kaže, da je dan danas ljeto na svijetu zabavalo. Kako vidite, neko košti i prazio histanje govori 5 forinta

Pojedini

CENA listu: U prepisati za čitavu god. K 48— za potgodista K 24— tromesečno K 12—, mesečno K 4—, u maloprodaji 16 fil. Pojedini brojevi OGLASNI primaju se u upravi lista trg. Cuzozna Tisak Jos. Krmpotića

Godina IV.

Ziv

Srpska je voj i Reku. Srpski vojni mena stenjali smo duševni robovi, ko je sloboda. Treba r gojeni, da nam p organizatora, koji s državu, da nam d stanja u drugi, iz r da bi prošao bez bamo s toga nada da prebrodimo teš Kazate nam, podjarmljen narod danas uporedjivati godišta i desetog svojega naroda. N mnogo nepovoljniji ne zivača još pot sadašnjeg momen kako nas je takod Manje kritike domovina traži oc preko noći uredi pokušstvo, kako mnogo i mnogo počiniti u našem dajmo se, da čemo ih prosudjivati ka prilika i da čemo nim našim ljudim domovina ne pre Nije danas tendencije, za ci godina, ali kojih radimo jedino ok nom narodu čim v što više našega državu. Ne smemo koji zavadjaju se danas prepri uredjena, kakav država još nije u zraku, kad m konačne granice prilike po našoj da će ustavodav prilike u državi priznate države, tacijama da osp kulturnog sveta, raspravljanjem Nije danas doba idu sa sebičnim narod kod izbo svojim ljudima, imade poverenje nesmetamo od v sporna pitanja. Ali nada s tu, da postoji n turne Europe i d jedina država, k jest Srbija, a čiji je narod u o da mu se divi s ti patnici svetsk vima svojim jun militarizma, jaki pozicijom a mi imademo u Srbi deo našega naro late, koji kaže, njegovoj. Mi nism Srbi velevlast i Srbi su u tom r jim autoritetom rovnog konferen načelima sile ve imati odlučnu re glavne gradove, štiti naše ozemlj čim bratske ljubaj harni smo mi sv većim pouzdanje koje se mora ok je vojska jamstv bediti, da čemo on bio. Tužna naša ima jedinu nadu,